

I Know Why the Lonely Bird Weeps: Rabbinic Reconceivings

1. Eicha 1:20

See, O Eternal One, the distress I am in! My heart is in anguish, I know how wrong I was To disobey. Outside the sword deals death; Indoors, the plague.	רֹאֵה יְהוָה כִּי־צָר־לִי מְעִי חֲמַרְמָרוּ נִהַפָּה לְבִי בְּקֶרְבִי כִי מָרוּ מְרִיתִי מִחוּץ שְׁפֵלֶה־חָרֵב בְּבֵית כְּמוֹת:
---	--

2. Eicha 2:2

See, O Eternal One, and behold, To whom You have done this! Alas, women eat their own fruit, Their newborn babes! Alas, priest and prophet are slain In the Sanctuary of the Sovereign!	רֹאֵה יְהוָה וְהִבִּיטָה לְמִי עוֹלָלָתָ כֹּה אִם־תֹּאכְלֶנָה נָשִׁים פְּרִיָם עוֹלָלֵי טַפֵּיָם אִם־יִהְיֶה בְּמִקְדָּשְׁךָ אֲדָנִי כִהְיוּ וְנָבִיא:
--	---

3. Eicha 5:19-22

But You, O Eternal One, are enthroned forever, Your throne endures through the ages. Why have You forgotten us utterly, Forsaken us for all time? Take us back, O Eternal One, to Yourself, And let us come back; Renew our days as of old! For truly, You have rejected us, Bitterly raged against us.	אַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב כִּסְאֶךָ לְדוֹר וָדוֹר: לָמָּה לְנֹצֵחַ תִּשְׁכַּחֲנוּ תַעֲזֹבֵנוּ לְאַרְבַּי יָמִים: הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (וְנִשׁוּב) [וְנִשׁוּבָה] חֲדָשׁ יָמֵינוּ בְּקָדָם: כִּי אִם־מָאָס מֵאַסְתָּנוּ קִצַּפְתָּ עָלֵינוּ עַד־מָאֹד:
--	--

4. Eicha Rabbah 1:1

Rav Nahman said that Shmuel said in the name of Rabbi Yehoshua ben Levi: The Holy One blessed be He summoned the ministering angels and said to them: 'A flesh and blood king, when a relative of his dies and he mourns, what does he typically do?' They said to Him: 'He hangs sackcloth on his entrance.' He said to them: 'I, too, will do so.' That is what is written: "I clothe the heavens in blackness and I place sackcloth as their garment" (Isaiah 50:3). 'A flesh and blood king, what [else] does he typically do?' They said to Him: 'He extinguishes the lamps.' He said to them: 'That is what I will do,' as it is stated: "The sun and the moon darkened and the stars withdrew their shining" (Joel 4:15). 'A flesh and blood king, what does he typically do?' 'He overturns the beds.' 'That is what I will do,' as it is stated:	אָמַר רַב נַחֲמָן אָמַר שְׁמוּאֵל מִשּׁוֹם רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֵוִי, קָרָא הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאכֵי הַשָּׁרֵת, אָמַר לָהֶם מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם כְּשֶׁמָּת לוֹ מֵת וְהוּא מִתְאַבֵּל, מַה דָּרְכוֹ לַעֲשׂוֹת, אָמְרוּ לוֹ תוֹלֵה שָׂק עַל פֶּתָחוֹ. אָמַר לָהֶם אַף אֲנִי כֹךָ עוֹשֶׂה, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (יִשְׁעִיָה נ, ג): (אֲלֵבִישׁ שָׁמַיִם קִדְרוֹת וְשָׂק אֲשִׁים כְּסוּתָם. מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם מַה דָּרְכוֹ לַעֲשׂוֹת, אָמְרוּ לוֹ מִכְבֶּה אֶת הַפִּנְסִין, אָמַר לָהֶם כֹּךָ אֲנִי עוֹשֶׂה, שְׁנַאֲמַר (יִוָּאֵל ד, טו): (שָׁמַשׁ וְיָרֵחַ קִדְרוּ וְכּוֹכְבִים אָסְפוּ נִגְהָם. מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם מַה
---	--

“Until thrones were set in place and the Ancient One sat” (Daniel 7:9), [implying,] as it were, that they had been overturned. ‘A flesh and blood king, what does he typically do?’ ‘He walks barefoot.’ ‘That is what I will do,’ as it is stated: “His path is in tempest and in storm, and clouds are the dust of His feet” (Nahum 1:3). ‘A flesh and blood king, what does he typically do?’ ‘He rends his purple garments.’ ‘That is what I will do,’ as it is stated: “The Lord has done what was purposed; He implemented [<i>bitza</i>] His statement [<i>emrato</i>]” (Lamentations 2:17). Rabbi Yaakov of Kefar Hanan explained it: What is <i>bitza emrato</i>? It is that He rent His purple garments. ‘A flesh and blood king, what does he typically do?’ ‘He sits in silence.’ ‘That is what I will do,’ as it is stated: “Let him sit alone and be silent” (Lamentations 3:28). ‘A flesh and blood king, what does he typically do?’ ‘He sits and weeps.’ ‘That is what I will do,’ as it is stated: “The Lord, God of hosts, called on that day for weeping and for lamentation and for baldness” (Isaiah 22:12).	דרכו לעשות, כופה את המטות. כך אני עושה, שנאמר (דניאל ז, ט: (עד די כרסנו רמיו ועתיק יומין יתב, כביכול שהיו הפוכין. מלך בשר ודם מה דרכו לעשות, הולך יחר, כך אני עושה, שנאמר) נחום א, ג: (ה' בסופה ובסערה דרכו וענו אבק רגליו. מלך בשר ודם מה דרכו לעשות, מבוע פורפירא שלו. כך אני עושה, דכתיב (איכה ב, יז: (עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו. רבי יעקב דכפר חנון מפרש ליה מהו בצע אמרתו, מבוע פורפירא שלו. מלך בשר ודם מה דרכו לעשות, ישוב ודומם, כך אני עושה, (שנאמר) איכה ג, כח: (ישב בדד וידם. מלך בשר ודם אבל, מה דרכו לעשות, יושב ובוכה, כך אני עושה, דכתיב (ישעיה כב, יב:) ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרקרה,
--	---

5. Eicha 2:17

GOD has done what was purposed, Implemented his decree That had been ordained long ago, And tearing down without pity. [God] has let the foe rejoice over you, Has exalted the might of your enemies.	עשה יהוה אשר זמם בצע אמרתו אשר צנה מימי קדם הרס ולא חמל נישמח עליה אויב הרים קרנו צריה:
--	--

6. Eicha 3:26-28

It is good to wait patiently Till rescue comes from GOD. It is good for a man, when young, To bear a yoke; Let him sit alone and be patient, When it is laid upon him.	טוב ונחיל ודומם לתשועת יהוה: {ס} טוב לגבר כיישא על בנעוריו: {ס} ישב בדד ודם כי נטל עליו: {ס}
---	---

7. Eicha Rabbah Petihta 20

1	“The Lord, God of hosts, called on that day for weeping and for lamentation...” (Isaiah 22:12) – when the Holy One blessed be He sought to destroy the Temple, He said: As long as I am inside it, the nations of the world will not touch it. So, I will avert My eyes from it, and I	ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד וגו', בשעה שבקש הקדוש ברוך הוא להחרב את בית המקדש, אמר, כל זמן שאני בתוכו אין אמות העולם נוגעין בו, אלא
---	---	---

	will take an oath that I will not attend to it until the time of the end of days. Then the enemies will come and destroy it. Immediately, the Holy One blessed be He took an oath by His right hand, and withdrew it behind Him. That is what is written: "He withdrew His right hand from before the enemy" (Lamentations 2:3). At that moment, the enemies entered the Sanctuary and burned it. Once it was burned, the Holy One blessed be He said: I no longer have an abode on the earth; I will remove My Divine Presence from it, and I will ascend to My original location. That is what is written: "I will go and return to My place, until they will be punished and they seek My presence" (Hosea 5:15).	אָכַבֵּשׁ אֶת עֵינֵי מַמְנוּ, וְאַשְׁבַּע שְׁלֹא אֶזְקֶק לוֹ עַד עֵת קֵץ, וַיִּבְאוּ הָאוֹיְבִים וַיַּחֲרִיבוּ אוֹתוֹ, מִיָּד נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמֵינוּ וְהַחֲזִירָה אַחֲרָיו, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (איכה ב, ג): הַשֵּׁיב אַחֲרֵי יָמֵינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִכְנסוּ אוֹיְבִים לְהִיכָל וּשְׂרָפוּהוּ, וְכִינּוּן שֶׁנִּשְׁרַף אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹב אֵין לִי מוֹשָׁב בְּאַרְצִי, אֶסְלַק שְׁכִינָתִי מִמֶּנָּה וְאֶעֱלֶה לְמִכְנֵי הָרָאשׁוֹן, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (הושע ה, טו): אֵלֶּף אֲשׁוּבָה אֶל מְקוֹמִי עַד אֲשֶׁר יֵאָשְׁמוּ וּבִקְשׁוּ פָנַי.
2	At that moment, the Holy One blessed be He was weeping and saying: Woe is Me for what I have done. I rested My Divine Presence below for the sake of Israel. Now that they have sinned, I have returned to My original place. Heaven forbid that I have become a laughingstock to the nations and a mockery to the people. At that moment, Metatron came and fell on his face and said before Him: 'Master of the universe, I will weep but You shall not weep.' He said to him: 'If you do not allow Me to weep now, I will enter a place into which you have no authorization to enter, and I will weep, as it is stated: "But if you will not heed it, my soul will weep in concealed places due to your arrogance..."' (Jeremiah 13:17).	בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹכָה וְאוֹמֵר אוֹי לִי מָה עָשִׂיתִי, הַשְׂרִיתִי שְׁכִינָתִי לְמַטָּה בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁיו שֶׁחָטְאוּ חֲזָרָתִי לְמִקְוֵי הָרָאשׁוֹן, חֵס וְשָׁלוֹם שְׁהִייתִי שְׂחֹק לְגוֹיִם וְלַעֲג לְבָרִיּוֹת, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּא מִטְטְרוֹ"ן וְנָפַל עַל פָּנָיו וְאָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי אֶבְכֶּה וְאַתָּה לֹא תִבְכֶּה, אָמַר לוֹ אִם אֵין אַתָּה מַנִּית לִי לְבָכוֹת עַכְשָׁיו, אֶכְנֶס לְמִקְוֶה שְׂאִין לָךְ רְשׁוּת לְכָנֵס וְאַבְכֶּה, שְׁנֹאֲמַר (ירמיה יג, יז): וְאִם לֹא תִשְׁמָעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נִפְשִׁי מִפְּנֵי גְנוּה וְגו'.
3	The Holy One blessed be He said to the ministering angels: 'Come and let us go, you and I, and let us see what the enemies did in My Temple.' Immediately, the Holy One blessed be He and the ministering angels went, with Jeremiah before Him. When the Holy One blessed be He saw the Temple, He said: Certainly, this is My Temple and this is My resting place that enemies entered and did in it as they pleased. At that moment, the Holy One blessed be He was weeping and saying: Woe is Me for My Temple. My children, where are you? My priests, where are you? My beloved, where are you? What could I do for you? I warned you but you did not repent.	אָמַר לָהֶן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאָכֵי הַשְּׂרָת בָּאוּ וְנִלְךְ אֲנִי וְאַתֶּם וְנִרְאָה בְּבִיתִי מָה עָשׂוּ אוֹיְבִים בּוֹ, מִיָּד הִלָּךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַלְאָכֵי הַשְּׂרָת וַיִּרְמְיָה לְפָנָיו, וְכִינּוּן שֶׁרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אָמַר בְּנוֹדָאִי זֶהוּ בֵּיתִי וְזֶהוּ מְנוּחָתִי שְׂבָאוּ אוֹיְבִים וְעָשׂוּ בּוֹ כְּרָצוֹנָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹכָה וְאוֹמֵר אוֹי לִי עַל בֵּיתִי, בְּנֵי הֵיכָן אַתֶּם, כֹּהֲנֵי הֵיכָן אַתֶּם, אוֹהֲבֵי הֵיכָן אַתֶּם, מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם, הִתְרִיתִי בְּכֶם וְלֹא חֲזַרְתֶּם בְּתִשְׁבֹּבָה.
4	The Holy One blessed be He said to Jeremiah: 'Today I am like a person who had an only son, made a wedding canopy for him, and he died within his wedding canopy; do you not feel pain for Me or for My son? Go and call Abraham, Isaac, Jacob, and Moses from their graves, as they know how to weep.' [Jeremiah] said before Him: 'Master of the universe, I do not know where Moses is buried.' The Holy One blessed be He said to him: 'Go, stand on the bank of the Jordan, raise your voice, and	אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִירְמְיָה, אֲנִי דוֹמֶה הַיּוֹם לְאָדָם שֶׁהָיָה לוֹ בֵּן יְחִידִי וְעָשָׂה לוֹ חֲפָה וּמַת בְּתוֹךְ חֲפָתוֹ, וְאֵין לָךְ קָאֵב לֹא עָלִי וְלֹא עַל בְּנִי, לָךְ וּקְרָא לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וּמֹשֶׁה מִקְבְּרֵיהֶם, שֶׁהֵם יוֹדְעִים לְבָכוֹת. אָמַר לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיכָן מֹשֶׁה קָבוּר, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָךְ עֲמֹד עַל שְׂפַת

	call: Son of Amram, son of Amram, arise and see your flock who have been consumed by enemies.’ Immediately, Jeremiah went to the Cave of Makhpela and said to the patriarchs of the world: ‘Arise, as the time has arrived that you are summoned before the Holy One blessed be He.’ They said to him: ‘Why?’ He said to them: ‘I do not know,’ because he feared that they would say: In your days this befell our children?	הִירְדּוֹן וְהָרֵם קוֹלָהּ וַיִּקְרָא בֶן עֶמְרָם בֶּן עֶמְרָם עֹמֵד וְרָאָה צֹאנָהּ שְׂבָלְעוּם אוֹיְבֵים. מִיַּד הָלַךְ יִרְמְיָהּ לְמַעְרַת הַמְּכַפְלָה וַאֲמַר לְאַבּוֹת הָעוֹלָם, עֲמָדוּ שֶׁהִגִּיעַ זְמַן שְׁאֲתֶם מִתְבַּקְּשִׁין לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמְרוּ לוֹ לָמָּה, אָמַר לָהֶם אֲנִי יוֹדֵעַ, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה מִתְבַּרֵּא שְׁלֹא יֵאמְרוּ בְּיָמֶיךָ הִיתָה לְבָנֵינוּ זֹאת.
5	Jeremiah left them and stood on the bank of the Jordan, and called out: ‘Son of Amram, son of Amram, arise, the time has arrived that you are summoned before the Holy One blessed be He.’ He said to him: ‘What is different about today that I am summoned before the Holy One blessed be He?’ Jeremiah said to him: ‘I do not know.’ Moses left him and went to the ministering angels, as he was familiar with them from the time of the giving of the Torah. He said to them: ‘Ministers On High, do you know why I am summoned before the Holy One blessed be He?’ They said to him: ‘Son of Amram, do you not know that the Temple has been destroyed and Israel has been exiled?’ He was screaming and weeping until he reached the patriarchs of the world. Immediately, they rent their garments, placed their hands on their heads, and were screaming and weeping until the gates of the Temple. When the Holy One blessed be He saw them, immediately, “the Lord, God of hosts, called on that day for weeping and for baldness and for donning sackcloth” (Isaiah 22:12). Had it not been for the verse that is written, it would have been impossible to say it. They were weeping and walking from this gate to that gate like a person whose deceased relative is lying before him. The Holy One blessed be He was lamenting and saying: Woe to a king who was successful in his youth and in his old age was not successful.	הִנִּיחוּ יִרְמְיָהּ וְעָמַד עַל שְׂפַת הַיַּרְדֵּן וַיִּקְרָא בֶּן עֶמְרָם בֶּן עֶמְרָם עֹמֵד הִגִּיעַ זְמַן שְׁאֲתָהּ מִבְּקֵשׁ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ מָה הַיּוֹם מִיּוֹמִים שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר לוֹ יִרְמְיָהּ אֲנִי יוֹדֵעַ. הִנִּיחוּ מֹשֶׁה וְהַלֵּל אֶצֶל מַלְאָכֵי הַשָּׁרָת, שֶׁהָיָה מִפִּיר אוֹתוֹ מִשְׁעַת מִתּוֹ תוֹרָה, אָמַר לָהֶם מִשְׁרָתִי עָלְיוֹנִים כְּלוּם אַתֶּם יוֹדְעִים מִפְּנֵי מָה אֲנִי מִתְבַּקֵּשׁ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמְרוּ לוֹ בֶּן עֶמְרָם אֵי אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ חָרַב וַיִּשְׁרָאֵל גָּלוּ, וְהָיָה צוֹעֵק וּבוֹכָה עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאַבּוֹת הָעוֹלָם, מִיַּד אָף הֵם קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם וְהִנִּיחוּ יְדֵיהֶם עַל רִאשֵׁיהֶם וְהָיוּ צוֹעֲקִים וּבוֹכִין עַד שֶׁעָרִי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּיּוֹן שֶׁרָאָה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיַּד נִיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צָבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפַּד וּלְקַרְתָּהּ וּלְחַגֵּר שָׂק, וְאֵלְמָלָא מִקְרָא שְׂפָתוֹב אֵי אֶפְשָׁר לֵאמֹר, וְהָיוּ בוֹכִין וְהוֹלְכִין מִשְׁעָר זֶה לְשַׁעַר זֶה, כְּאֵדָם שְׁמָתוֹ מוּטָל לִפְנָיו, וְהָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סוֹפֵד וְאוֹמֵר אוֹי לוֹ לְמַלְכָּה שֶׁבִקְטָנוּתוֹ הִצְלִיחַ וּבְזָקְנוּתוֹ לֹא הִצְלִיחַ

8. Psalm 102

A prayer of one who is lowly and faint, pouring forth a plea before GOD. O Eternal One, hear my prayer; let my cry come before You. Do not hide Your face from me in my time of trouble; turn Your ear to me; when I cry, answer me speedily. For my days have vanished like smoke and my bones are charred like a hearth.	תַּפְלָה לְעַנִּי כִּי־יִצְטָף וּלְפָנָי יִהְיֶה יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ: יְהוָה שְׁמַעַה תַּפְלָתִי וְשׁוּעָתִי אֱלֹהִי תְבוֹא: אֱלֹהֵי־תִסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי צָר־לִי הַטֹּה־אֱלֹהִי אֲנִי בַּיּוֹם אֲקָרָא מִתֵּר עֲנֵנִי: כִּי־כָלוּ בְעֵשֶׂן יָמַי וְעֲצָמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחְרוּ: הוֹכֶה־כַּעֲשׂוֹב וַיִּגַּשׁ לִבִּי כִּי־שָׁלַחְתִּי מֵאֵלָל לַחֲמִי: מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דָבָקָה לְעֲצָמֵי לִבִּישִׁי: דָּמִיתִי לְקָאֵת מִדְּבַר הָיִיתִי כְכֹס חֲרָבוֹת: שָׁקַדְתִּי וְאֶהְיֶה כְצָפוֹר בּוֹדֵד עַל־גִּגְי: כָּל־הַיּוֹם חֲרָפוֹנִי אוֹיְבֵי מְהוֹלְלִי כִי נִשְׁבָּעוּ:
---	---

My body is stricken and withered like grass;
too wasted to eat my food;
on account of my vehement groaning
my bones show through my skin.
I am like a great owl in the wilderness,
an owl among the ruins.
I was diligent; I am like
a lone bird upon a roof.
All day long my enemies revile me;
my deriders use my name to curse.

9. Eicha Rabbah Petihta 20

Rabbi Alexandri began: “I was diligent, but I became like a lonely bird on a rooftop” (Psalms 102:8) – the Holy One blessed be He said: I was diligent about bringing My children into the Land of Israel immediately, “but I became like a lonely bird on a rooftop.” Just as the bird moves alone from roof to roof, from fence to fence, from tree to tree, and from branch to branch, so too, when Israel departed from Egypt, they traveled in dispute and encamped in dispute: “They traveled...and they encamped [*vayahanu*]” (Exodus 13:20). When they arrived at Mount Sinai, they became a united entity. It is not written here, “they encamped,” but rather, “Israel encamped [*vayihan*] there” (Exodus 19:2). At that time the Holy One blessed be He said: This is the time when I will give the Torah to My children.

Another matter: “I was diligent [*shakadti*] but I became ” – the Holy One blessed be He said: I was persistent [*shakadti*] to rest My Divine Presence in the Temple forever. But I became like a bird. Just as this bird, when you take its fledglings it remains alone, so too, the Holy One blessed be He said: I burned My Temple, destroyed My city, exiled My children among the nations of the world, and I sat alone; “how...?” (Lamentations 1:1).

רבי אלכסנדר פתח (תהלים קב, ח):
שקדתי ואהיה כצפור בודד על גג,
אמר הקדוש ברוך הוא שקדתי
להכניס בני לארץ ישראל מיד, ואהיה
כצפור בודד על גג, מה הצפור
מתבודד מגג לגג, ומגדר לגדר, ומאילן
לאילן, ומשוכה לשוכה, כך פשיצאו
ישראל ממצרים, היו נוסעים במחלקת
וחונים במחלקת, ויסעו ויחנו, וכינו
שכבאו להר סיני נעשו כלם הומונא.
ויחנו אין פתיב פאן, אלא (שמות יט,
ב): ויחן שם ישראל, באותה שעה
אמר הקדוש ברוך הוא הרי השעה
שאמן תורה לבני.

דבר אחר, שקדתי ואהיה [כצפור],
אמר הקדוש ברוך הוא: שקדתי אני
להשרות שכניתי בבית המקדש
לעולם, ואהיה כצפור, מה הצפור הנה
בשעה שאמה נוטל גוזליה היא יושבת
בדד, כך אמר הקדוש ברוך הוא
שרפתי את ביתי, והחרבתי את עירי,
והגליתי את בני לבין אמות העולם,
וישבתי לי לבדי, איכה.

10. Eicha Rabbah 1:16

There was an incident involving the two children of Tzadok the priest, who were taken captive, one male and one female. This one fell to a certain officer and that one fell to a certain officer. This one went to a prostitute and gave her the male, and this one went to a wine merchant and gave him the female in exchange for wine, to realize what is written: “They gave the boy for the prostitute and sold the girl for wine, and drank” (Joel 4:3).

מעשה בשני בני צדוק הכהן שנשבו,
אחד זכר ואחת נקבה, נפל זה
לסרדיוט אחד וזה לסרדיוט אחד,
הלך זה אצל הזונה ונתן לה הזכר,
והלך זה אצל חנוני ונתן לו הנקבה
בעד יין, לקיים קרא דכתיב (יואל ד,
ג): ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו
בין וישתו.

Days later, that prostitute brought that lad to the merchant. She said to him: 'Since I have a lad who resembles that young woman, do you not wish to marry one to the other and what emerges from them will be divided between us?' He said to her: 'Yes.' Immediately, they took them and placed them in a room.

The young woman began weeping. He said to her: 'Young woman, why are you weeping?' She said to him: 'How shall I not weep, when the daughter of the High Priest is going to marry a slave?' He said to her: 'Whose daughter are you?' She said to him: 'I am the daughter of Tzadok the priest.' He said to her: 'Where are you residing?' She said to him: 'In the upper marketplace.' He said to her: 'What mark is there on your residence?' She said to him: 'Such and such mark.' He said to her: 'Do you have a brother or a sister?' She said: 'I have one brother and he has a certain mole on his shoulder. When he would come from school, I would bare it and kiss it.' He said to her: 'If you would see him would you know him?' She said to him: 'Yes.' He revealed himself and they recognized each other. They were hugging each other and kissing each other until their souls departed. The Divine Presence was crying out and saying: "For these I weep."

לְבַתֵּר יוֹמִין אֵיִתִּית הָיָא זִוְנִיתָא
לְהָוָא טָלְיָא לְחֻנְנִי, אֲמַרָה לִיה מִן
בְּגִין דָּאִית לִי טָלְיָא דְדָמִי לְהָיָא
טְלִיּוֹתָא לִית אַתָּה בְּעֵי דְנָסִיב חַד לְחַד
וּמָה דְאֵיִתִּי מְנִיָּהּ יְהוּי לְאַמְצָע,
אָמַר לָהּ אִין, מִזְד נְסִבּוֹנִין וַיִּהְיוּ
בְּחַד בֵּיתָא, שְׂרָיָה וּבְכָיָה הָיָא
טְלִיּוֹתָא, אָמַר לָהּ טָלְיָא, לָמָּה אַתָּה
בְּכִית, אֲמַרָה לֹו וְלֹא אֲבָכָה דְבִרְתִּיָּה
דְּכֻנְיָא רַבָּה אֲזַלָּה לְאִיתְנַסְבָּא
לְעַבְדָּא. אָמַר לָהּ בִּרְתִּיָּה דְמָאן אַתָּה,
אֲמַרָה לִיה בִּרְתִּיָּה דְצָדוֹק כְּהֵנָּא.
אָמַר לָהּ וְהִיכֵן אַתּוֹן שְׂרָיָה, אֲמַרָה
לִיה בְּשׁוּקָא עֵילְאַה. אָמַר לָהּ וּמָה
סִימָן הֵנָּה בְּדִרְתְּכוֹן, אֲמַרָה לֹו סִימָן
פְּלוֹ. אָמַר לָהּ הֵנָּה לִידָּא אַח אוֹ אַחוֹת,
אֲמַרָה הֵנָּה לִי חַד אַח וְהֵנָּה לִיה חַד
שׁוּמָא בְּכַתְפִּיָּה, וְכַד הֵנָּה אֲתִי מְבִי
סָפְרָא אָנָּא גְלִיָּא לִיה וּמְנַשְׁקָה לִיה,
אָמַר לָהּ אִין חֲמִיתִיָּה חֲכֻמָּתָא יְתִיָּה,
אֲמַרָה לִיה אִין, גְּלִי גְרָמִיָּה וְחָכִים דִּין
לְדִין וְהוּוּ מְגַפְפִּין דִּין לְדִין וּמְנַשְׁקִין
דִּין לְדִין עַד דְּנִפְקָא נִשְׁמַתְהוֹן, וְרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ צוּנַחַת וְאוֹמְרָת: עַל אֵלֶּה אֲנִי
בּוֹכִיָּה.

11. Eicha 1:16-17

For these things I weep,
My eyes flow with tears:
Far from me is any comforter
Who might revive my spirit;
My children are forlorn,
For the foe has prevailed."
Zion spreads out her hands,
She has no one to comfort her;
God has summoned against Jacob
His enemies all about him;
Jerusalem has become an outcast among
them.

עַל־אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכִיָּה עֵינַי | עֵינַי נִרְדָּה מַיִם כִּי־רַתַּק
מִמֶּנִּי מִנַּחֵם מְשִׁיב נִפְשִׁי הָיוּ בְנֵי שׁוּמְמִים כִּי גִבֹּר
אוֹיְבִי: {ס}
פְּרֻשָּׁה צִיּוֹן בִּנְיָיָה אִין מְנַחֵם לָהּ צָוָה יְהוָה לִישָׁקֵב
סְבִיבֵיו צָרִיו הָיְתָה יְרוּשָׁלַם לְנִדָּה בֵּינֵיהֶם:

12. Berachot 3a

It was taught that Rabbi Yosei said: I was once walking along the road when I entered a ruin among the ruins of Jerusalem in order to pray. I noticed that Elijah, of blessed memory, came and guarded the entrance for me and waited at the entrance until I finished my prayer.

When I finished praying Elijah said to me: Greetings to you, my Rabbi. I answered him: Greetings to you, my Rabbi, my teacher. And Elijah said to me: My son, why did you enter this ruin? I said to him: In order to pray. And Elijah said to me: You should have prayed on the road. And I said to him: I was afraid that I might be interrupted by travelers. Elijah said to me: You should have recited the abbreviated prayer. At that time I learned from him, three things: I learned that one may not enter a ruin; and I learned that one may pray along the road; and I learned that one who prays along the road recites an abbreviated prayer.

And Elijah said to me: What voice did you hear in that ruin? I responded: I heard a Heavenly voice, cooing like a dove and saying: Woe to the children, due to whose sins I destroyed My house, burned My Temple, and exiled them among the nations.

And Elijah said to me: By your life and by your head, not only did that voice cry out in that moment, but it cries out three times each and every day. Moreover, whenever Israel enters synagogues and study halls and answers, May His great name be blessed, the Holy One, Blessed be He, shakes His head and says: Happy is the king who is thus praised in his house. How great is the pain of the father who exiled his children, and woe to the children who were exiled from their father's table.

תניא אמר רבי יוסי פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל בא אליהו זכור לטוב ושמר לי על הפתח (והמתין לי) עד שסיימתי תפילתי

לאחר שסיימתי תפילתי אמר לי שלום עליך רבי ואמרתי לו שלום עליך רבי ומורי ואמר לי בני מפני מה נכנסת לחורבה זו אמרתי לו להתפלל ואמר לי היה לך להתפלל בדרך ואמרתי לו מתיירא הייתי שמא יפסיקו בי עוברי דרכים ואמר לי היה לך להתפלל תפלה קצרה באותה שעה למדתי ממנו שלשה דברים למדתי שאין נכנסין לחורבה ולמדתי שמתפללין בדרך ולמדתי שהמתפלל בדרך מתפלל תפלה קצרה

ואמר לי בני מה קול שמעת בחורבה זו ואמרתי לו שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות

ואמר לי חייך וחיי ראשך לא שעה זו בלבד אומרת כך אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך ולא זו בלבד אלא בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמיא הגדול מבורך הקדוש ברוך הוא מנענע ראשו ואומר אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם:

Have You Prayed?

By Li-Young Lee

When the wind
turns and asks, in my father's voice,
Have you prayed?

I know three things. One:

I'm never finished answering to the dead.

Two: A man is four winds and three fires.
And the four winds are his father's voice,
his mother's voice . . .

Or maybe he's seven winds and ten fires.
And the fires are seeing, hearing, touching,
dreaming, thinking . . .
Or is he the breath of God?

When the wind turns traveler
and asks, in my father's voice, *Have you prayed?*
I remember three things.
One: A father's love

is milk and sugar,
two-thirds worry, two-thirds grief, and what's left over

is trimmed and leavened to make the bread
the dead and the living share.

And patience? That's to endure
the terrible leavening and kneading.

And wisdom? That's my father's face in sleep.

When the wind
asks, *Have you prayed?*
I know it's only me

reminding myself
a flower is one station between
earth's wish and earth's rapture, and blood

was fire, salt, and breath long before
it quickened any wand or branch, any limb
that woke speaking. It's just me

in the gowns of the wind,
or my father through me, asking,
Have you found your refuge yet?
asking, *Are you happy?*

Strange. A troubled father. A happy son.
The wind with a voice. And me talking to no one.

“Have you Prayed?,” from *Behind My Eyes* by Li-Young Lee.

